

AL DOILEA PROTOCOL ADIȚIONAL
la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală

Strasbourg, 8 noiembrie 2001

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol,

dat fiind angajamentele lor în temeiul Statutului Consiliului Europei,

dorind să contribuie la protecția drepturilor omului, la apărarea statului de drept și la susținerea edificiului democratic al societății,

considerând că este de dorit în acest sens să li se întărească capacitatea individuală și colectivă de reacție împotriva criminalității,

decise să îmbunătățească și să completeze în anumite privințe Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală, încheiată la Strasbourg la 20 aprilie 1959 (denumită în continuare convenție), precum și Protocolul său adițional, încheiat la Strasbourg la 17 martie 1978,

ținând cont de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, precum și de Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, adoptată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981,

au convenit după cum urmează:

CAPITOLUL I

ART. 1

Domeniul de aplicare

Articolul 1 din convenție este înlocuit cu dispozițiile următoare:

"1. Părțile se angajează să-și acorde reciproc, conform dispozițiilor prezentei convenții și în cele mai scurte termene, asistența judiciară cea mai amplă cu putință în orice procedură privitoare la infracțiuni a căror reprimare este, în momentul solicitării asistenței, de competența autorităților judiciare ale părții solicitante.

2. Prezenta convenție nu se aplică nici executării hotărârilor de arestare și de condamnare, nici infracțiunilor militare care nu constituie infracțiuni de drept comun.

3. Asistența judiciară va putea fi, de asemenea, acordată în proceduri privitoare la fapte ce sunt pasibile de pedeapsă, conform dreptului național al părții solicitante sau al părții solicitate, cu titlu de infracțiuni, urmărite de autoritățile administrative a căror hotărâre poate da loc la un recurs în fața unei instanțe competente, în special în materie penală.

4. Asistența judiciară nu va fi refuzată pentru simplul motiv că faptele respective pot angaja răspunderea unei persoane juridice în partea solicitantă."

ART. 2

Prezența autorităților părții solicitante

Articolul 4 din convenție este completat cu textul următor, articolul 4 devenind paragraful 1 și dispozițiile următoare, paragraful 2:

"2. Cererile referitoare la prezența acestor autorități sau persoane în cauză nu pot fi refuzate când o asemenea prezență tinde la executarea cererii de asistență de o manieră care răspunde mai bine nevoilor părții solicitante și în acest fel permite evitarea unor cereri de asistență suplimentare."

ART. 3

Transferarea temporară a persoanelor deținute pe teritoriul părții solicitante

Articolul 11 din convenție este înlocuit cu dispozițiile următoare:

"1. Orice persoană deținută, a cărei înfățișare personală pentru urmărire, cu excepția prezentării sale pentru judecată, este cerută de partea solicitantă, va fi transferată temporar pe teritoriul său, sub condiția înapoierii sale în termenul indicat de partea solicitată și sub rezerva dispozițiilor art. 12 din prezenta convenție, în măsura în care acestea pot fi aplicate.

Transferarea va putea fi refuzată:

- a) dacă persoana deținută nu consimte;
- b) dacă prezența sa este necesară într-un proces penal în curs pe teritoriul părții solicitate;
- c) dacă transferarea sa este susceptibilă să îi prelungească detenția; sau
- d) dacă alte considerații imperioase se opun transferării sale pe teritoriul părții solicitante.

2. Sub rezerva dispozițiilor art. 2 din prezenta convenție, într-un caz prevăzut la paragraful 1, tranzitul persoanei deținute pe teritoriul unui stat terț va fi acordat la cererea, însoțită de toate documentele necesare, adresată de Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate pentru tranzit. Orice parte va putea să refuze acordarea tranzitului resortisanților săi.

3. Persoana transferată va trebui să rămână în detenție pe teritoriul părții solicitante și, dacă este cazul, pe teritoriul părții solicitate pentru tranzit, în afară de cazul în care partea solicitată pentru transferare nu cere punerea acesteia în libertate."

ART. 4

Căi de comunicare

Articolul 15 din convenție este înlocuit cu dispozițiile următoare:

"1. Cererile de asistență judiciară, precum și orice informație promptă vor fi adresate în scris de Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate și vor fi înapoiate pe aceeași cale. Totuși, ele pot fi adresate direct de autoritatea judiciară a părții solicitante autorității judiciare a părții solicitate și înapoiate pe aceeași cale.

2. Cererile prevăzute la art. 11 din prezenta convenție, precum și cele prevăzute la art. 13 din cel de-al doilea protocol adițional la prezenta convenție vor fi adresate în toate cazurile de Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate și înapoiate pe aceeași cale.

3. Cererile de asistență judiciară referitoare la procedurile prevăzute la paragraful 3 al art. 1 din prezenta convenție pot fi, de asemenea, adresate direct de către autoritatea administrativă sau judiciară a părții solicitante autorității administrative sau judiciare a părții solicitate, după caz, și înapoiate pe aceeași cale.

4. Cererile de asistență judiciară formulate în temeiul art. 18 sau 19 al celui de-al doilea protocol adițional la prezenta convenție pot fi, de asemenea, adresate de către autoritatea competentă a părții solicitante autorității competente a părții solicitate.

5. Cererile prevăzute la paragraful 1 al art. 13 din prezenta convenție vor putea fi adresate de către autoritățile judiciare direct serviciului competent al părții solicitate și răspunsurile vor putea fi trimise înapoi direct de către acest serviciu. Cererile prevăzute la paragraful 2 al art. 13 din prezenta convenție vor fi adresate de către Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate.

6. Cererile privind copiile sentințelor și măsurile prevăzute la art. 4 din protocolul adițional la prezenta convenție pot fi adresate direct autorităților competente. Orice stat contractant va putea, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să indice autoritățile pe care le consideră competente, potrivit scopului prezentului paragraf.

7. În caz de urgență și atunci când transmiterea directă este permisă de prezenta convenție, aceasta se va putea efectua prin intermediul Organizației Internaționale a Poliției Criminale (Interpol).

8. Orice parte va putea, în orice moment, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să își rezerve dreptul de a supune executarea cererilor de asistență judiciară sau a unora dintre ele uneia sau mai multor dintre condițiile următoare:

- a) o copie a cererii trebuie să fie adresată autorității centrale astfel desemnate;
- b) cererea, cu excepția cazului când este urgentă, trebuie să fie adresată autorității centrale astfel desemnate;
- c) în cazul transmiterii directe pentru motiv de urgență, o copie să fie comunicată în același timp Ministerului Justiției al acesteia;
- d) anumite cereri sau toate cererile de asistență judiciară trebuie să îi fie adresate pe o altă cale decât cea prevăzută de prezentul articol.

9. Cererile de asistență judiciară sau orice altă comunicare în temeiul prezentei convenții sau al protocoalelor sale pot fi transmise prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație sau prin orice alt mijloc de telecomunicație, cu condiția ca partea solicitantă să fie pregătită să producă în orice moment, la cerere, o urmă scrisă a expedierii, precum și originalul. Totuși, orice stat contractant poate, în orice moment, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să indice condițiile în care este pregătit să accepte și să răspundă cererilor primite pe cale electronică sau prin orice alt mijloc de telecomunicație.

10. Prezentul articol nu va aduce atingere dispozițiilor acordurilor sau convențiilor bilaterale în vigoare între părți, care prevăd transmiterea directă a cererilor de asistență judiciară între autoritățile părților."

ART. 5

Cheltuieli

Articolul 20 din convenție este înlocuit cu dispozițiile următoare:

"1. Părțile nu își cer reciproc rambursarea cheltuielilor ce decurg din aplicarea prezentei convenții sau a protocoalelor sale, cu excepția:

- a) cheltuielilor ocazionate de intervenția experților pe teritoriul părții solicitate;
- b) cheltuielilor ocazionate de transferarea persoanelor deținute, efectuată în temeiul art. 13 sau 14 al celui de-al doilea protocol adițional la prezenta convenție sau al art. 11 din prezenta convenție;
- c) cheltuielilor importante sau extraordinare.

2. Totuși, costul stabilirii legăturii video sau telefonice, costurile legate de punerea la dispoziție a legăturii video sau telefonice pe teritoriul părți solicitate, plata interpreților pe care îi pune la dispoziție și indemnizațiile plătite martorilor, precum și cheltuielile lor de deplasare în partea solicitată sunt rambursate de către partea solicitantă părții solicitate, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

3. Părțile se consultă pentru stabilirea condițiilor de plată a cheltuielilor ce ar putea fi cerute în temeiul dispozițiilor paragrafului 1 c) al prezentului articol.

4. Dispozițiile prezentului articol se aplică fără prejudicierea aplicării dispozițiilor art. 10 paragraful 3 din prezenta convenție."

ART. 6

Autorități judiciare

Articolul 24 din convenție este înlocuit cu dispozițiile următoare:

"Orice stat, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, va indica ce autorități vor fi considerate ca fiind autorități judiciare, potrivit scopului prezentei convenții. Ulterior va putea, în orice moment și în același mod, să schimbe termenii declarației sale."

CAPITOLUL II

ART. 7

Amânarea executării cererilor

1. Partea solicitată poate amâna răspunsul la o cerere, dacă faptul de a da curs acesteia riscă să aibă o incidență negativă asupra unei anchete, urmăriri sau oricărei alte proceduri conexe conduse de autoritățile sale.

2. Înainte de a refuza asistența sau de a o amâna, partea solicitată examinează, eventual după consultarea părții solicitante, dacă o poate executa parțial sau sub rezerva condițiilor pe care le consideră necesare.

3. Orice decizie de amânare a cererii va fi motivată. Partea solicitată informează totodată partea solicitantă despre motivele care fac imposibilă satisfacerea cererii de asistență sau care sunt susceptibile să o întârzie în mod semnificativ.

ART. 8

Procedura

Independent de dispozițiile art. 3 din convenție, atunci când cererea prevede o formalitate sau o procedură dată pe care o impune legislația părții solicitante, chiar dacă formalitatea sau procedura cerută nu este familiară părții solicitate, această parte dă curs cererii în măsura în care aceasta nu este contrară principiilor sale fundamentale de drept, cu excepția dispozițiilor contrare ale prezentului protocol.

ART. 9

Audierea prin videoconferință

1. Dacă o persoană care se află pe teritoriul unei părți trebuie să fie audiată ca martor sau ca expert de către autoritățile judiciare ale altei părți, aceasta din urmă poate cere, dacă este inoportun sau imposibil pentru persoana care urmează a fi audiată să compare personal pe teritoriul său, ca audierea să aibă loc prin videoconferință, conform paragrafelor 2 - 7.

2. Partea solicitată consimte la audierea prin videoconferință, cu condiția ca recurgerea la această metodă să nu fie contrară principiilor sale fundamentale de drept și cu condiția ca aceasta să dispună de mijloacele tehnice ce permit efectuarea audierii. Dacă partea solicitată nu dispune de mijloacele tehnice care să permită videoconferința, partea solicitantă poate pune la dispoziție părții solicitate aceste mijloace, cu acordul acesteia din urmă.

3. Cererile de audiere prin videoconferință conțin, pe lângă informațiile indicate la art. 14 din convenție, motivul pentru care nu este oportun sau nu este posibil ca martorul sau expertul să fie prezent personal la audiere, denumirea autorității judiciare și numele persoanelor care vor efectua audierea.

4. Autoritatea judiciară a părții solicitate citează în vederea comparării persoana respectivă, conform prevederilor legislației sale.

5. Regulile următoare se aplică la audierea prin videoconferință:

a) audierea are loc în prezența unei autorități judiciare a părții solicitate, asistată, dacă este necesar, de un interpret; această autoritate este, de asemenea, responsabilă cu identificarea

persoanei audiate și cu respectarea principiilor fundamentale de drept ale părții solicitate. Dacă autoritatea judiciară a părții solicitate consideră că principiile fundamentale de drept ale părții solicitate nu sunt respectate în timpul audierii, aceasta ia imediat măsurile necesare pentru a veghea ca această audiere să se desfășoare conform principiilor menționate;

b) autoritățile competente ale părții solicitante și ale părții solicitate convin, eventual, asupra măsurilor referitoare la protecția persoanei care urmează a fi audiată;

c) audierea este efectuată direct de către autoritatea judiciară a părții solicitante sau sub conducerea ei, conform dreptului său intern;

d) la cererea părții solicitante sau a persoanei ce urmează a fi audiată, partea solicitată veghează ca această persoană să fie, dacă este necesar, asistată de un interpret;

e) persoana care urmează a fi audiată poate invoca dreptul de a nu depune mărturie, care îi va fi recunoscut fie de legea părții solicitate, fie de legea părții solicitante.

6. Fără a aduce atingere oricărei măsuri convenite în ceea ce privește protecția persoanelor, autoritatea judiciară a părții solicitate întocmește la sfârșitul audierii un proces-verbal în care se consemnează data și locul audierii, identitatea persoanei audiate, identitățile și calitățile oricăror alte persoane ale părții solicitante care au participat la audiere, informații privind depunerea jurământului și condițiile tehnice în care audierea s-a desfășurat. Acest document este transmis de către autoritatea competentă a părții solicitate autorității competente a părții solicitante.

7. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru ca, atunci când martorii sau experții sunt audiați pe teritoriul său, conform prezentului articol, și refuză să depună mărturie atunci când sunt obligați să o facă sau când depun mărturii false, dreptul său național să se aplice așa cum s-ar aplica dacă audierea ar avea loc în cadrul unei proceduri naționale.

8. Părțile pot, dacă doresc, să aplice și dispozițiile prezentului articol, atunci când este cazul și cu acordul autorităților judiciare competente, la audierile prin videoconferință la care participă persoana urmărită penal sau suspectul. În acest caz, decizia de a ține videoconferința și modul în care se desfășoară trebuie să facă obiectul unui acord între părțile respective și să fie conforme cu dreptul lor național și cu instrumentele internaționale în materie. Audierile la care participă persoana urmărită penal sau suspectul nu pot avea loc decât dacă acestea consimt.

9. Orice stat contractant poate, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului European, să declare că nu înțelege să se prevaleze de dreptul, prevăzut de paragraful 8, de a aplica și dispozițiile prezentului articol la audierile prin videoconferință la care participă persoana urmărită penal sau suspectul.

ART. 10

Audierea prin conferință telefonică

1. Dacă o persoană care se află pe teritoriul unei părți trebuie să fie audiată ca martor sau expert de către autoritățile judiciare ale altei părți, aceasta din urmă poate cere, atunci când dreptul său național prevede, ajutorul primei părți pentru ca audierea să poată avea loc prin conferință telefonică, conform dispozițiilor paragrafelor 2 - 6.

2. O audiere nu poate avea loc prin conferință telefonică decât dacă martorul sau expertul acceptă ca audierea să se efectueze prin acest mijloc.

3. Partea solicitată consimte la audierea prin conferință telefonică, dacă recurgerea la această metodă nu este contrară principiilor sale fundamentale de drept.

4. Cererile de audiere prin conferință telefonică conțin, pe lângă informațiile prevăzute la [art. 14](#) din convenție, denumirea autorității judiciare și a persoanelor care vor proceda la audiere, precum și o declarație conform căreia martorul sau expertul este dispus să ia parte la o audiere prin conferință telefonică.

5. Modalitățile practice de audiere sunt hotărâte de comun acord de către părțile respective. Atunci când acceptă aceste modalități, partea solicitată se angajează:

a) să notifice martorului sau expertului respectiv ora și locul audierii;

b) să vegheze la identificarea martorului sau expertului;

c) să verifice dacă martorul sau expertul acceptă audierea prin conferință telefonică.

6. Statul solicitat își poate exprima consimțământul, sub rezerva aplicării, în tot sau în parte, a dispozițiilor adecvate ale art. 9 paragrafele 5 și 7.

ART. 11

Transmiterea spontană de informații

1. Fără a aduce atingere propriilor investigații sau proceduri, autoritățile competente ale unei părți pot, fără cerere prealabilă, să transmită autorităților competente ale altei părți informații obținute în cadrul propriei lor anchete, atunci când apreciază că aceste informații ar putea ajuta partea destinatară să inițieze sau să încheie investigațiile ori procedurile sau atunci când aceste informații ar putea conduce la formularea de către această parte a unei cereri în temeiul convenției sau al protocoalelor sale.

2. Partea care furnizează informația poate, conform dreptului său național, să supună anumitor condiții utilizarea sa de către partea destinatară.

3. Partea destinatară este obligată să respecte aceste condiții.

4. Totuși, orice stat contractant poate, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului European, să declare că își rezervă dreptul de a nu se supune condițiilor impuse, în temeiul dispozițiilor paragrafului 2, de către partea care furnizează informația, cu excepția cazului în care a fost înștiințată în prealabil despre natura informației ce va fi furnizată și a acceptat ca aceasta din urmă să îi fie transmisă.

ART. 12

Restituirea

1. Partea solicitată poate, la cererea părții solicitante și fără a aduce atingere drepturilor terților de bună-credință, să pună la dispoziție părții solicitante obiectele obținute prin mijloace ilicite, în vederea restituirii proprietarului lor legitim.

2. În cadrul aplicării art. 3 și 6 din convenție, partea solicitată poate renunța, fie înainte, fie după predarea lor părții solicitante, la trimiterea obiectelor care au fost predate părții solicitante, dacă acest lucru poate facilita restituirea acestor obiecte proprietarului lor legitim. Dreptul terților de bună-credință nu sunt afectate.

3. În cazul în care partea solicitată renunță la trimiterea obiectelor înainte de predarea lor părții solicitante, ea nu va exercita nici un drept de gaj sau alt drept de recurs ce decurge din legislația fiscală sau vamală asupra acestor obiecte.

4. O renunțare efectuată conform paragrafului 2 nu afectează dreptul părții solicitate de a percepe de la proprietarul legitim taxe sau drepturi vamale.

ART. 13

Transferul temporar al persoanelor deținute, pe teritoriul părții solicitate

1. În caz de acord între autoritățile competente ale părților respective, o parte care a cerut o măsură de anchetă ce ar putea impune prezența unei persoane deținute pe teritoriul său poate transfera temporar această persoană pe teritoriul părții unde ancheta trebuie să aibă loc.

2. Acordul prevede modalitățile de transfer temporar al persoanei și termenul până la care trebuie să fie trimisă pe teritoriul părții solicitante.

3. Dacă se cere ca persoana respectivă să consimtă la transferul ei, o declarație de consimțământ sau o copie a acesteia este pusă fără întârziere la dispoziție părții solicitate.

4. Persoana transferată va trebui să rămână în detenție pe teritoriul părții solicitate și, eventual, pe teritoriul părții de tranzit, cu condiția ca partea solicitantă a transferului să nu ceară punerea sa în libertate.

5. Perioada de detenție pe teritoriul părții solicitate este dedusă din durata detenției pe care trebuie sau va trebui să o efectueze persoana respectivă pe teritoriul părții solicitante.

6. Art. 11 paragraful 2 și art. 12 din convenție se aplică prin analogie.

7. Fiecare stat contractant poate, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului European, să declare că, pentru realizarea acordului prevăzut de paragraful 1, va fi cerut consimțământul prevăzut de paragraful 3 sau că acesta va fi cerut în anumite condiții precizate în declarație.

ART. 14

Înfățișarea personală a persoanelor condamnate și transferate

Dispozițiile art. 11 și 12 din convenție se aplică prin analogie și persoanelor deținute pe teritoriul părții solicitate, în urma transferării lor în vederea executării unei pedepse pronunțate pe teritoriul părții solicitante, atunci când înfățișarea personală în scopul revizuirii judecătii este cerută de către partea solicitantă.

ART. 15

Limba actelor de procedură și a hotărârilor judiciare

1. Dispozițiile prezentului articol se aplică oricărei cereri de predare formulate în temeiul art. 7 din convenție sau al art. 3 din protocolul său adițional.

2. Actele de procedură și hotărârile judiciare sunt întotdeauna predate în limba sau în limbile în care au fost întocmite.

3. Independent de dispozițiile art. 16 din convenție, dacă autoritatea de la care emană documentele știe sau are motive să considere că destinatarul nu cunoaște decât o altă limbă, documentele, sau cel puțin fragmentele cele mai importante ale acestora, trebuie să fie însoțite de o traducere în această limbă.

4. Independent de dispozițiile art. 16 din convenție, actele de procedură și hotărârile judiciare trebuie să fie însoțite, pentru autoritățile părții solicitate, de un scurt sumar al conținutului lor, tradus în limba sau în una dintre limbile acestei părți.

ART. 16

Remiterea pe cale poștală

1. Autoritățile judiciare competente ale oricărei părți pot trimite direct, pe cale poștală, acte de procedură și hotărâri judiciare persoanelor care se află pe teritoriul unei alte părți.

2. Actele de procedură și hotărârile judiciare sunt însoțite de o notă care indică faptul că destinatarul poate obține de la autoritatea menționată în notă informații asupra drepturilor și obligațiilor privind remiterea obiectelor. Dispozițiile paragrafului 3 al art. 15 din prezentul protocol se aplică la această notă.

3. Dispozițiile art. 8, 9 și 12 din convenție se aplică prin analogie remiterii pe cale poștală.

4. Dispozițiile paragrafelor 1, 2 și 3 ale articolului 15 din prezentul protocol se aplică și remiterii pe cale poștală.

ART. 17

Supravegherea transfrontalieră

1. Agenții uneia dintre părți care, în cadrul unei anchete judiciare, supraveghează în țara lor o persoană ce se presupune că a participat la săvârșirea unei fapte pasibile de pedeapsă, care dă loc la extrădare, sau o persoană față de care sunt motive serioase să se creadă că poate duce la identificarea sau localizarea persoanei sus-menționate sunt autorizați să continue această supraveghere pe teritoriul unei alte părți, atunci când aceasta a autorizat supravegherea transfrontalieră pe baza unei cereri de asistență judiciară prezentate în prealabil. Autorizarea poate fi supusă unor condiții.

La cerere, supravegherea va fi încredințată agenților părții pe teritoriul căreia se efectuează.

Cererea de asistență judiciară menționată la paragraful 1 trebuie să fie adresată unei autorități desemnate de fiecare dintre părți și care este competentă să acorde sau să transmită autorizarea cerută.

2. Atunci când, din considerente de urgență, autorizarea prealabilă a celeilalte părți nu poate fi cerută, agenții observatori care acționează în cadrul anchetei judiciare sunt autorizați să continue dincolo de frontieră supravegherea unei persoane bănuite că a comis fapte pasibile de pedeapsă și enumerate la paragraful 6, în condițiile următoare:

a) trecerea frontierei va fi comunicată imediat în timpul supravegherii autorității părții desemnate conform paragrafului 4, pe teritoriul căreia continuă supravegherea;

b) o cerere de asistență judiciară prezentată conform paragrafului 1 și care expune motivele ce justifică trecerea frontierei, fără autorizație prealabilă, va fi transmisă fără întârziere.

Supravegherea va fi încetată imediat de partea pe teritoriul căreia are loc o cere, ca urmare a comunicării prevăzute la pct. a) sau a cererii prevăzute la pct. b) ori dacă autorizația nu este obținută la 5 ore după trecerea frontierei.

3. Supravegherea prevăzută la paragrafele 1 și 2 nu se poate desfășura decât în condițiile generale următoare:

a) agenții observatori trebuie să respecte dispozițiile prezentului articol și dreptul părții pe teritoriul căreia operează; ei trebuie să se supună ordinelor autorităților locale competente;

b) sub rezerva situațiilor prevăzute la paragraful 2, pe timpul supravegherii agenții au asupra lor un document care să ateste că le-a fost acordată permisiunea;

c) agenții observatori trebuie să fie în măsură să justifice în orice clipă calitatea lor oficială;

d) agenții observatori pot purta armă de serviciu în timpul supravegherii, în afara deciziei contrare exprese a părții solicitate; utilizarea ei este interzisă, cu excepția cazului de legitimă apărare;

e) pătrunderea în domiciliul unei persoane și în alte locuri inaccesibile publicului este interzisă;

f) agenții observatori nu pot nici reține, nici aresta persoana supravegheată;

g) orice operațiune va face obiectul unui raport către autoritățile părții pe teritoriul căreia s-a desfășurat; înfățișarea agenților observatori poate fi cerută;

h) autoritățile părții căreia îi aparțin agenții observatori, la cererea autorităților părții pe teritoriul căreia are loc supravegherea, contribuie la desfășurarea în bune condiții a anchetei ce urmează operațiunii la care au participat, inclusiv la procedurile judiciare.

4. Orice parte, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului European, va indica, pe de o parte, ce agenți și, pe de altă parte, ce autorități desemnează pentru aplicarea paragrafelor 1 și 2. Ulterior, orice parte poate, în orice moment și în același mod, să schimbe elementele declarației sale.

5. Părțile pot, în plan bilateral, să extindă domeniul de aplicare al prezentului articol și să adopte dispoziții suplimentare pentru executarea acestuia.

6. Supravegherea, așa cum este prevăzută la paragraful 2, nu poate avea loc decât pentru una dintre următoarele fapte pasibile de pedeapsă:

- asasinat;
- omor;
- viol;
- incendiere voluntară;
- falsificarea de monede;
- furt și tănuire în formă calificată;
- delapidare;
- răpire și luare de ostatici;
- trafic de ființe umane;
- trafic ilegal de stupefiante și substanțe psihotrope;
- infracțiuni referitoare la regimul legal în materie de arme și muniții;

- distrugere prin materii explozive;
- transport ilegal de deșeuri toxice și dăunătoare;
- trafic de migranți;
- abuz sexual asupra copiilor.

ART. 18

Livrări supravegheate

1. Fiecare parte se obligă ca, la cererea unei alte părți, să autorizeze livrările supravegheate pe teritoriul său, în cadrul anchetelor penale referitoare la infracțiuni care pot da loc la extradare.

2. Decizia de a recurge la livrările supravegheate este luată în fiecare caz de către autoritățile competente ale părții solicitate, cu respectarea dreptului național al acestei părți.

3. Livrările supravegheate se desfășoară potrivit procedurilor prevăzute de partea solicitată. Dreptul de a acționa, de a conduce și de a controla operațiunea aparține autorităților competente ale părții solicitate.

4. Orice parte, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului European, va indica autoritățile pe care le desemnează ca fiind competente pentru aplicarea prezentului articol. Ulterior, orice parte poate, în orice moment și în același mod, să schimbe elementele declarației sale.

ART. 19

Anchete sub acoperire

1. Partea solicitantă și partea solicitată pot conveni să își acorde asistență reciprocă pentru desfășurarea de anchete penale de către agenți sub acoperire sau sub o identitate fictivă.

2. Autoritățile competente ale părții solicitate decid, în fiecare caz, ce răspuns să dea cererii, ținând cont de legea și de procedurile naționale. Cele două părți convin, potrivit legilor și procedurilor lor naționale, asupra duratei anchetei sub acoperire, modalităților sale concrete și statutului juridic al agenților implicați.

3. Anchetele sub acoperire sunt efectuate conform legii și procedurilor naționale ale părții pe teritoriul căreia se desfășoară. Părțile implicate cooperează pentru a asigura pregătirea și conducerea și pentru a lua hotărâri privind securitatea agenților sub acoperire sau sub identitate fictivă.

4. Orice parte, în momentul semnării sau depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului European, va indica autoritățile pe care le desemnează ca fiind competente pentru aplicarea paragrafului 2. Ulterior, orice parte poate, în orice moment și în același mod, să schimbe elementele declarației sale.

ART. 20

Echipe comune de anchetă

1. Autoritățile competente ale celor două părți pot, de comun acord, să constituie o echipă comună de anchetă, cu un obiectiv precis și cu o durată limitată care poate fi prelungită cu acordul tuturor părților, pentru efectuarea anchetelor penale în una sau mai multe dintre părțile care formează echipa. Componenta echipei este decisă de comun acord.

O echipă comună de anchetă poate fi creată mai ales când:

a) în cadrul unei proceduri conduse de o parte în vederea descoperirii unor infracțiuni se impune efectuarea unor anchete dificile și care implică mobilizarea unor importante mijloace, care privesc și alte părți;

b) mai multe părți efectuează anchete privind infracțiuni care, având în vedere faptele care se află la originea acestora, necesită o acțiune coordonată și concertată în părțile în cauză.

Cererea de formare a unei echipe comune de anchetă poate fi formulată de orice parte implicată. Echipa este formată în una dintre părțile în care ancheta trebuie să fie efectuată.

2. În afara indicațiilor prevăzute de dispozițiile adecvate ale art. 14 din convenție, cererile de formare a unei echipe comune de anchetă cuprind propuneri referitoare la componența echipei.

3. Echipa comună de anchetă intervine pe teritoriul părților care o formează în condițiile generale următoare:

a) conducătorul echipei este un reprezentant al autorității competente - participant la anchetele penale - a părții pe teritoriul căreia intervine echipa. Conducătorul echipei acționează în limitele competențelor ce îi revin conform dreptului său național;

b) echipa își desfășoară operațiunile în conformitate cu dreptul părții pe teritoriul căreia intervine. Membrii echipei și membrii detașați ai echipei își execută sarcinile sub responsabilitatea persoanei prevăzute la pct. a), ținând cont de condițiile stabilite de propriile lor autorități în acordul referitor la formarea echipei;

c) partea pe teritoriul căreia intervine echipa creează condițiile organizatorice necesare pentru a-i permite să acționeze.

4. Conform prezentului articol, membrii echipei comune de anchetă care provin din partea pe teritoriul căreia intervine echipa au calitatea de "membri", în timp ce membrii care provin din alte părți decât cea pe teritoriul căreia intervine echipa au calitatea de "membri detașați".

5. Membrii detașați pe lângă echipa comună de anchetă sunt abilitați să fie prezenți atunci când sunt efectuate acte procedurale în partea de intervenție. Totuși, conducătorul echipei, din motive speciale, poate decide altfel, în conformitate cu dreptul părții pe teritoriul căreia intervine echipa.

6. Membrii detașați ai echipei comune de anchetă pot primi, conform dreptului părții de intervenție, de la responsabilul de echipă sarcina de a efectua anumite acte procedurale, cu consimțământul autorităților competente ale părții de intervenție și ale părții care a procedat la detașare.

7. Atunci când echipa comună de anchetă urmează să efectueze acte procedurale în una dintre părțile care au format-o, membrii detașați pe lângă echipă de către acea parte pot cere autorităților lor competente să efectueze actele respective. Aceste acte sunt analizate de partea respectivă conform condițiilor care s-ar aplica dacă ar fi cerute în cadrul unei anchete naționale.

8. Atunci când echipa comună de anchetă are nevoie de ajutorul unei alte părți decât cele care au format-o sau al unui stat terț, cererea de asistență poate fi adresată de către autoritățile competente ale statului de intervenție omologilor lor din celălalt stat implicat, conform instrumentelor sau acordurilor potrivite.

9. Un membru detașat pe lângă echipa comună de anchetă poate, conform dreptului său național și în limitele competențelor sale, să furnizeze echipei informațiile care sunt la dispoziția părții care l-a detașat, în scopul derulării anchetelor penale efectuate de echipă.

10. Informațiile obținute în mod obișnuit de un membru sau de un membru detașat în cadrul participării la o echipă comună de anchetă și care nu pot fi obținute în alt mod de către autoritățile competente ale părților implicate pot fi utilizate în scopurile următoare:

a) în scopul pentru care a fost creată echipa;

b) pentru a descoperi, a cerceta sau a urmări alte infracțiuni, sub rezerva consimțământului prealabil al părții unde a fost obținută informația. Consimțământul nu poate fi refuzat decât în cazul în care o asemenea utilizare ar reprezenta un pericol pentru anchetele penale conduse de partea respectivă sau pentru care această parte ar putea refuza ajutorul;

c) pentru a preveni un pericol iminent și serios pentru securitatea publică și cu respectarea dispozițiilor pct. b), dacă ulterior este începută o anchetă penală;

d) în alte scopuri, cu condiția ca acest lucru să fie convenit de către părțile care au format echipa.

11. Dispozițiile prezentului articol nu aduc atingere altor dispoziții sau acorduri existente referitoare la formarea sau la intervenția echipelor comune de anchetă.

12. În măsura în care dreptul părților implicate sau dispozițiile oricărui instrument juridic aplicabil între ele o permit, pot fi încheiate acorduri pentru ca alte persoane decât reprezentanții autorităților competente ale părților care formează echipa comună de anchetă să ia parte la

activitățile echipei. Drepturile conferite membrilor și membrilor detașați pe lângă echipă în temeiul prezentului articol nu se aplică acestor persoane, cu excepția dispozițiilor contrare prevăzute explicit în acord.

ART. 21

Răspunderea penală a funcționarilor

În cursul operațiunilor prevăzute la art. 17, 18, 19 și 20 din prezentul protocol, funcționarii unei părți, alta decât partea de intervenție, sunt asimilați agenților acesteia în ceea ce privește infracțiunile ale căror victime ar putea fi sau pe care le-ar comite, cu excepția altor înțelegeri între părți.

ART. 22

Răspunderea civilă a funcționarilor

1. Atunci când, conform art. 17, 18, 19 și 20 din prezentul protocol, funcționarii unei părți se află în misiune pe teritoriul altei părți, prima parte este răspunzătoare de daunele pe care le produc în timpul desfășurării misiunii, conform dreptului părții pe teritoriul căreia aceștia acționează.

2. Partea pe teritoriul căreia sunt produse pagubele prevăzute la paragraful 1 își asumă responsabilitatea reparării acestor daune în condițiile aplicabile daunelor cauzate de propriii agenți.

3. Partea ai cărei funcționari au produs daune oricui pe teritoriul unei alte părți rambursează integral acesteia din urmă sumele pe care le-a plătit victimelor sau celor în drept.

4. Fără a aduce atingere exercitării drepturilor sale față de terți și cu excepția dispozițiilor paragrafului 3, fiecare parte va renunța, în cazul prevăzut de paragraful 1, să ceară unei alte părți restituirea sumei pagubelor pe care le-a suportat.

5. Dispozițiile prezentului articol se aplică cu condiția ca părțile să nu fi convenit altfel.

ART. 23

Protecția martorilor

Atunci când o parte formulează o cerere de asistență în temeiul convenției sau al unuia dintre protocoalele sale privind un martor care riscă să fie expus unei intimidări sau care are nevoie de protecție, autoritățile competente ale părții solicitante și cele ale părții solicitate fac tot posibilul pentru a stabili împreună măsurile privind protecția persoanei respective, conform dreptului lor național.

ART. 24

Măsuri provizorii

1. La cererea părții solicitante, partea solicitată, în conformitate cu legea sa națională, poate dispune măsuri provizorii în vederea conservării mijloacelor de probă, menținerii unei situații existente sau protejării intereselor juridice amenințate.

2. Partea solicitată poate satisface o cerere parțial sau sub rezerva condițiilor, mai ales prin limitarea duratei măsurilor luate.

ART. 25

Confidențialitatea

Partea solicitantă poate cere părții solicitate să vegheze ca cererea și conținutul ei să rămână confidențiale, cu excepția cazului în care acest lucru nu este compatibil cu satisfacerea cererii. Dacă partea solicitată nu poate respecta imperativul confidențialității, ea informează fără întârziere despre acest lucru partea solicitantă.

ART. 26

Protecția datelor

1. Datele cu caracter personal transmise de o parte altei părți ca urmare a satisfacerii unei cereri formulate în temeiul convenției sau al unuia dintre protocoale nu pot fi utilizate de către partea căreia îi sunt transmise:

- a) decât în scopurile procedurale cărora li se aplică convenția sau unul dintre protocoalele sale;
- b) decât în scopuri privind alte proceduri judiciare sau administrative legate direct de procedurile prevăzute la pct. a);
- c) decât în scopul prevenirii unui pericol imediat și serios pentru securitatea publică.

2. Aceste date pot fi totuși utilizate pentru orice alt scop, după consimțământul prealabil fie al părții care a transmis datele, fie al persoanei respective.

3. Orice parte poate refuza să transmită datele obținute ca urmare a satisfacerii unei cereri formulate în baza convenției sau a unuia dintre protocoalele sale, atunci când:

- aceste date sunt protejate de legea sa națională; și
- partea căreia trebuia să îi fie transmise datele nu este obligată prin Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, adoptată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981, numai dacă această ultimă parte se angajează să acorde datelor aceeași protecție ce le-a fost acordată de către prima parte.

4. Orice parte care transmite datele obținute ca urmare a satisfacerii unei cereri formulate în baza convenției sau a unuia dintre protocoalele sale poate cere părții căreia îi sunt transmise datele să o informeze asupra folosirii acestora.

5. Orice parte poate, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să ceară ca, în cadrul procedurilor pentru care ar fi putut refuza sau limita transmiterea ori utilizarea de date cu caracter personal conform dispozițiilor convenției sau ale unuia dintre protocoalele sale, datele cu caracter personal pe care le transmite unei alte părți să nu fie utilizate de aceasta din urmă în scopurile prevăzute de paragraful 1 decât cu acordul său prealabil.

ART. 27

Autorități administrative

Orice parte va putea, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să indice ce autorități sunt considerate autorități administrative în înțelesul art. 1 paragraful 3 din convenție.

ART. 28

Raporturi cu alte tratate

Dispozițiile prezentului protocol nu împiedică reglementarea mai detaliată prin acorduri bilaterale sau multilaterale încheiate între părți prin aplicarea art. 26 paragraful 3 din convenție.

ART. 29

Soluționarea amiabilă

Comitetul european pentru probleme criminale va urmări interpretarea și aplicarea convenției și a protocoalelor sale și va facilita soluționarea amiabilă a oricărei dificultăți de aplicare.

CAPITOLUL III

ART. 30

Semnarea și intrarea în vigoare

1. Prezentul protocol este deschis spre semnare de către statele membre ale Consiliului Europei care sunt părți la convenție sau care au semnat-o. El este supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un semnatar nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul protocol fără a fi ratificat, acceptat sau aprobat, anterior ori simultan, convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare se depun la secretarul general al Consiliului Europei.

2. Presentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de 3 luni după depunerea celui de-al treilea instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

3. Pentru orice stat semnatar care își va depune ulterior instrumentul său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data depunerii.

ART. 31

Aderare

1. Orice stat membru care a aderat la convenție va putea adera la prezentul protocol după intrarea în vigoare a acestuia.

2. Aderarea se va efectua prin depunerea instrumentului de aderare la secretarul general al Consiliului Europei.

3. Pentru orice stat care aderă, protocolul va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data depunerii instrumentului de aderare.

ART. 32

Aplicare teritorială

1. Orice stat va putea, atunci când va semna prezentul protocol sau va depune instrumentul său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, să specifice teritoriul sau teritoriile asupra cărui sau cărora se va aplica prezentul protocol.

2. Orice stat va putea, la orice dată ulterioară, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului protocol oricărui alt teritoriu desemnat în această declarație. În privința acestui teritoriu protocolul va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data primirii declarației de către secretarul general.

3. Orice altă declarație făcută în temeiul celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, cu privire la orice teritoriu desemnat în această declarație, prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei. Retragerea va produce efecte din prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data primirii notificării de către secretarul general.

ART. 33

Rezerve

1. Orice rezervă formulată de o parte privind o dispoziție a convenției sau a protocolului său se aplică deopotrivă prezentului protocol, în afară de cazul în care această parte nu își exprimă intenția contrară în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare. În același fel se va proceda pentru orice declarație făcută în privința sau în temeiul unei dispoziții a convenției sau a protocolului său.

2. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, să declare că își rezervă dreptul de a nu accepta, în tot sau în parte, unul sau mai multe dintre articolele: 16, 17, 18, 19 și 20 din prezentul protocol. Nici o altă rezervă nu este admisă.

3. Orice stat poate retrage, în tot sau în parte, rezervele pe care le-a făcut conform paragrafelor precedente, adresând în acest sens secretarului general al Consiliului Europei o declarație care va produce efecte de la data primirii sale.

4. Partea care a formulat o rezervă cu privire la unul dintre articolele menționate la paragraful 2 nu poate pretinde ca acest articol să fie aplicat de către o altă parte. Totuși, dacă rezerva este parțială sau condițională, ea poate pretinde aplicarea acestui articol în măsura în care l-a acceptat.

ART. 34

Denunțare

1. Orice parte poate, în ceea ce o privește, să denunțe prezentul protocol prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei.
2. Această denunțare va produce efecte din prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data la care secretarul general al Consiliului Europei a primit notificarea.
3. Denunțarea convenției atrage în mod automat denunțarea prezentului protocol.

ART. 35

Notificări

Secretarul general al Consiliului Europei notifică statelor membre ale Consiliului Europei și oricărui stat care a aderat la prezentul protocol:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului protocol, în conformitate cu art. 30 și 31 din prezentul protocol;
- d) orice alte acte, declarații, notificări sau comunicări referitoare la prezentul protocol.

Drept care subsemnații, legal împuterniciți în acest scop, am semnat prezentul protocol.

Adoptat la Strasbourg la 8 noiembrie 2001, în limbile franceză și engleză, ambele texte având aceeași valoare, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va comunica o copie certificată pentru conformitate de pe protocol fiecărui stat membru al Consiliului Europei, precum și fiecărui stat care a aderat la convenție.